

Growth Mindset in Early Childhood: Why and How?

Vakkas YALÇIN, Kilis 7 Aralık University, ORCID: 0000-0002-8571-9203

Hızır DİNLER, Kilis 7 Aralık University, ORCID: 0000-0003-3144-6649

Abstract

The preschool period is a critical period for developing 21st-century skills, as in every other skill. However, individuals need the Growth Mindset to develop essential skills, such as flexibility and adaptability, creativity, critical thinking, leadership and responsibility which are among the 21st-century skills. Because with the Growth Mindset, individuals will be open to innovations, keep up with the new environment and time, and be in a continuous development awareness. In this research, the Growth Mindset, which includes basic concepts, such as cognitive flexibility, metacognition, motivation, planning, goal setting and ability, opposes the Fixed Mind view by arguing that the human mind is an element that can be developed, is the subject. It has been tried to discuss why the Growth Mindset is essential for early childhood and its theoretical foundations. Three essential components influence the Growth Mindset. These are cognitive, social and behavioural states. In the context of these three essential components from early childhood, how the Growth Mindset can be acquired and how the Growth Mindset can be developed are discussed in the family, social environment and school.

Keywords: Early childhood, Growth Mindset, Cognitive flexibility, Executive functions

Inonu University
Journal of the Faculty of
Education
Vol 23, No 1, 2022
pp. 584-598
DOI:10.17679/inuefd.1076292

Article Type
Review Article

Received
20.02.2022

Accepted
06.05.2022

Suggested Citation

Yalçın, V. & Dinler, H. (2022). *Growth mindset in early childhood: why and how?*, *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 23(1), 584-598. DOI: 10.17679/inuefd.1076292

This article was presented as a summary oral presentation at the 8th International Academic Studies (UBCAK-2022) Congress held online on March 15-17.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Carol S. Dweck states that with the concept of Growth Mindset, features, such as intelligence, talent and personality are open to develop throughout life. The main factor that provides this development is the way one perceives oneself and other people's intelligence. The implicit beliefs here restrict the person and force them to progress far below their potential by directing them as "you are good at these subjects, these subjects are not an area that you can achieve" (Dweck, 2016).

The Developing Theory of Mind is against the belief that intelligence is fixed and unchanging;

- cognitive flexibility
  - meta-cognition
  - perception of motivation
  - planning and goal setting
- by highlighting concepts, such as the perception of ability, he emphasized that intelligence will always progress in the focus of these concepts, and implicit beliefs in this regard prevent development (Dweck, 2015).

The Growth Mindset is a structure built on the idea that the individual can discover the limits of his potential and that he can exceed these limits. The biggest supporter here is recognising the required time frame and the supported effort (Dweck et al., 1995). Every element in the human mind can be developed. Intelligence, talents, and interests can develop in everyone if given the right effort and time. The mind is a dynamic structure; in this structure, mental processes always reveal the potential; if the potential phenomenon here is of a nature to limit the human being, then the individual has gotten used to and accepted the Fixed Mind state. In contrast, the Growth Mindset means that the potential is always "open" and "flexible" in line with higher goals and targets. It develops by feeding on being minded (Dweck, 2016).

When we look at 21st-century skills, it will be seen that individuals with the Growth Mindset structure will be considered successful and accepted. Because the Growth Mindset, including its self-updating performance, sees it as an opportunity to strive against obstacles and learn from mistakes (Dweck, 2012). While the individuals with the Fixed Mind structure expectations about the learning process are to achieve better scores and grades, the individuals with the Growth Mindset structure desire to improve themselves and learn new things all the time (Dweck & Molden, 2017).

Growth Mindset (GM)

Supporting children's developmental areas is among the most important goals of preschool education (Zembar, 2005). In studies on childhood, 33% of school success up to the age of 18 is related to the education received in the 0-6 age range, 50% of the cognitive development up to the age of 17 occurs at the age of 4, and 30% is between the age of 4 and 8 years. It is one of the results found (Tekiner, 1997). From this point of view, the early

childhood period contains a critical stage for developing mind expression. Because, as in all areas, early childhood is very important in terms of cognitive development. When the literature on the subject is examined, it is seen that the Growth Mindset is affected by three basic components. These; are cognitive, social and behavioural states (Bahník & Vranka, 2017; Boaler, 2013; Dixson et al., 2017; Orosz et al., 2017; Yettick et al., 2016).

Supporting the Growth Mindset (GM) in the Preschool Period

It is critical to encourage and disseminate the Growth Mindset. For example, instead of saying, "You made a lot of mistakes, I expected better from you", after a failure, "The method you used did not seem to have the effect you wanted. I wonder what other methods you can try and how can I support you?" sentence is more motivational and supportive. Another important element is the praise and blame for one's intelligence and ability, which is a work of the Persistent Mind. The Growth Mindset structure focuses on the process; the effort spent, the choices made and the methods used in order to nurture the mind.

Purpose

In this research, the Growth Mindset, which includes basic concepts, such as cognitive flexibility, meta-cognition, motivation, planning, goal setting and ability, and which opposes the Fixed Mind view by arguing that the human mind is an element that can be developed, is the subject. It has been tried to discuss why the Growth Mindset is important for early childhood along with its theoretical foundations.

Method

This study, which includes basic concepts, such as cognitive flexibility, meta-cognition, motivation, planning, goal setting and ability, and argues that the human mind is an element that can be developed, and opposes the Fixed Mind view, discusses why and how the Growth Mindset should be acquired and developed in early childhood. It is a compilation study. Through this study, it is aimed to form a basis for the Growth Mindset studies in the field of early childhood to be carried out in the future.

Findings

It is seen that we need collective consciousness as family, school, environment, and society to develop the Growth Mindset. In other words, it does not seem possible for us to ensure that our children have Growth Mindset by assigning this task only to parents, teachers or a part of society. In this context, researchers can contribute to the literature by conducting studies on the Growth Mindset structure, investigating the effects of children and young people on their basic life skills, 21st-century skills, cognitive, behavioural and social development and their academic achievement. There are limited studies in the literature on this subject. Due diligence and experimental studies will contribute greatly to the scientific world and provide a better understanding of the difference between Fixed Mind - Growth Mindset skills and the effect of Growth Mindset on the individual.

Erken Çocukluk Döneminde Gelişen Zihin: Neden ve Nasıl?

Vakkas YALÇIN, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-8571-9203

DİNLER Hızır, Kilis 7 Aralık University, ORCID: 0000-0003-3144-6649

Öz

Okul öncesi dönem her beceride olduğu gibi 21. yy. becerilerinin geliştirilmesi açısından da oldukça kritik bir dönemdir. Bununla birlikte 21. yy. becerilerinden özellikle esneklik ve uyum, yaratıcılık, eleştirel düşünme, liderlik ve sorumluluk gibi temel becerilerinin ortaya çıkması ve gelişmesi açısından bireyler Gelişen Zihin'e ihtiyaç duymaktadır. Çünkü Gelişen Zihin ile birlikte bireyler, yeniliklere açık hale gelebilecek, yeni ortam ve zamana ayak uydurabilecek ve sürekli bir gelişim bilincinin içinde olacaktır. Bilişsel esneklik, meta-biliş, motivasyon, planlama, hedef belirleme ve yetenek gibi temel kavramları içinde barındıran, insan zihninin geliştirilebilir bir unsur olduğunu savunarak Sabit Zihin görüşüne karşı çıkan Gelişen Zihin'in erken çocukluk döneminde neden ve nasıl kazanılması ve geliştirilmesi gerektiğinin tartışıldığı bu çalışma bir derleme araştırmasıdır. Bu çalışma aracılığıyla ileride yapılacak erken çocukluk alanında Gelişen Zihin çalışmalarına temel oluşturulması amaçlanmıştır. Gelişen Zihin'in kuramsal temelleriyle birlikte erken çocukluk dönemi için niçin önemli olduğu tartışılmaya çalışılmıştır. Gelişen Zihin üç temel bileşenden etkilenmektedir. Bunlar; bilişsel, sosyal ve davranışsal durumlardır. Erken çocukluktan itibaren bu üç temel bileşen bağlamında Gelişen Zihin'in nasıl kazanılabileceği ve Gelişen Zihin'in nasıl geliştirilebileceği aile, sosyal çevre ve okul bağlamında neler yapılabileceği tartışılmıştır. Ayrıca Gelişen Zihin'in erken çocukluk döneminde nasıl desteklenebileceğine yönelik birtakım önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Erken çocukluk dönemi, Gelişen Zihin, Bilişsel esneklik, Yürütücü işlevler

İnönü Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi
Cilt 23, Sayı 1, 2022
ss. 584-598
DOI:10.17679/inuefd.1076292

Makale Türü
Derleme Makalesi

Gönderim Tarihi
20.02.2022

Kabul Tarihi
06.05.2022

Önerilen Atıf

Yalçın, V. & Dinler, H. (2022). Erken Çocukluk Döneminde Gelişen Zihin: Neden ve Nasıl?. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1), 584-598. DOI: 10.17679/inuefd.1076292

Bu makale 15-17 Mart tarihlerinde online olarak gerçekleştirilen 8. Uluslararası Akademik Çalışmalar (UBCAK-2022) Kongresi'nde özet sözel bildiri olarak sunulmuştur.

Erken Çocukluk Döneminde Gelişen Zihin: Neden ve Nasıl?

Giriş

Zihin kelimesi Türk Dil Kurumunda “duygu ve davranışlar dışındaki ruhsal süreç ve etkinliklerinin bütünü” şeklinde tanımlanmıştır (TDK, 2005). Bir başka tanımda ‘zihin’, bilinç akışı ve bu akıştaki tüm süreçler olarak tanımlanmaktadır. Zihin akışı; düşünce, algı, bellek ve düşlemenin ortak bir paydasıdır. Alanyazında zihin kelimesi ile ilgili çalışmalar her ne kadar psikoloji ve rehberlik alanında yaygın bulunsada içinde insanın bulunduğu sosyal bilimler, zihin araştırmalarını doğal olarak kapsamaktadır.

Zihin, yaşam boyu aktif öğrenmeler ile güçlendirilmelidir. Zihin süreçleri desteklendiği takdirde üst düzey düşünme becerileri gelişir. Üst düzey düşünme becerileri, eğitim ortamlarının düzenlenmesi, eğitim programlarının güncellenmesi, kullanılan düşünme becerilerinin ve ölçme yaklaşımlarının 21. yy. becerileri ile uyumlu olmasını gerektirmektedir. Bu şekilde bir farkındalık ile eğitim sistemlerinin ve öğrenci performanslarının ne derece geliştiği sorusu, ulusal ve uluslararası çalışmalarda da görülebileceği gibi zihin süreçlerinde esneklik ve içinde bulunduğumuz yüzyılın eğitim anlayışına sahip olmak, bu süreçte başarıyı doğrudan artırmıştır (Yeager, et al., 2019). Özellikle eğitim öğretim etkinliklerinde, zihin süreçlerinin güncellenmesi ve aktif öğrenmelerle üst düzey düşünme becerilerine odaklanmak son derece önemlidir (Brookhart, 2010; Kutlu & Altıntaş, 2021).

Yale Üniversitesinde doktorasını tamamlayan ve Stanford Üniversitesinde profesör olarak çalışan Carol Dweck’in 40 yılı aşkın süredir yaptığı araştırmalarda, insan zihninin işleyişine yönelik iki farklı zihin yapısı olduğu sonucuna ulaşmıştır. Sabit Zihin ve Gelişen Zihin isimleri verilen bu zihin yapıları; zihinsel dayanıklılık, akademik başarı ve bireysel motivasyonu etkilemektedir.

Sabit Zihin yapısı, zekânın doğuştan geldiği görüşüne odaklanmaktadır. Bu yapıya göre zihin, farklı dallara ya da yetkinliklere ayrılır ve bu düzlemde standart bir akışla devam eder. Sabit Zihin, değişmeyen zihin becerileri ve sınırlı alanda işleyiş göstermektedir (Dweck, 2006). De Bono’nun (2017) “Altı Şapkalı Düşünme Teknikleri” gibi insan zihninin yapısını tanıyarak, onu geliştirmeye yönelik sınıflandırma çalışmaları bile pratikte ‘düşünme stillerinden birine sahip olup diğer stilleri az ya da sınırlı edinebileceği’ algısı taşımaktadır.

Günümüzde yapılan nörobilimsel çalışmalardan görüyoruz ki zihin aynı vücudun kas sistemi gibi azim ve sebat ile hayat boyu gelişebilmektedir. Sternberg’in (2005) yaptığı çalışmada zekanın boyutlarının gelişebileceğini, Doidge’nin (2007) yaptığı çalışmada beyin gelişimi ve güncellenmesi için yüksek potansiyelinin olduğunu ve alanyazındaki diğer birçok çalışmada (Boylan et al., 2018; Cain & Dweck, 1995; Sheridan et al., 2009) motivasyon ve öz denetimin zihni geliştirmek için anlamlı değişikliklere yol açabileceği görülmüştür.

Gelişen Zihin (Growth Mindset - GM)

Carol S. Dweck, Gelişen Zihin kavramı ile zekâ, yetenek, kişilik gibi özelliklerin hayat boyu gelişime açık olduğunu söylemektedir. Bu gelişimi sağlayan ana unsur, kişinin kendini ve başka insanların zekasını algılayış biçimidir. Buradaki örtük inançlar kişiyi kısıtlamakta ve ona ‘şu konularda iyisin, bu konular senin başarabileceğin bir alan değil’ şeklinde yönlendirmeler ile onları potansiyelinin çok altında bir ilerleyişe mecbur bırakmaktadır (Dweck, 2016).

Gelişen Zihin teorisi zekanın sabit ve değişmez olduğu inancına karşı;

- bilişsel esneklik
- meta-biliş
- motivasyon algısı
- planlama ve hedef belirleme
- yetenek algısı gibi kavramları öne çıkararak, bu kavramlar odağında zekanın daima ilerleyiş göstereceği ve bu konuda örtük inançların gelişime engel olduğunu vurgulamıştır (Dweck, 2015).

Gelişen Zihin, bireyin potansiyelinin sınırlarını keşfetmesi ve bu sınırları aşabileceği fikri üzerine kurulmuş bir yapıdır. Buradaki en büyük destekçi gerekli zaman aralığının tanınması ve desteklenen çabadır (Dweck et al., 1995). İnsan zihnindeki her unsur geliştirilebilir. Zekâ, yetenek ve ilgi alanları doğru çaba ve gerekli zamanın tanınması durumunda herkeste gelişebilme potansiyeline sahiptir. Zihin dinamik bir yapıdır, bu yapıda zihinsel süreçler daima potansiyeli ortaya çıkarma üzerine çalışmaktadır, buradaki potansiyel olgusu insanı sınırlar nitelikteyse şu hâlde birey Sabit Zihin durumunu kanıksamış ve kabullenmiştir, oysa Gelişen Zihin, potansiyelin daima yüksek amaçlar ve hedefler doğrultusunda “açık” ve “esnek” fikirli olmaktan beslenerek gelişmektedir (Dweck, 2016).

21.yy. becerilerine bakıldığında, Gelişen Zihin yapısına sahip bireylerin başarılı sayılacağı ve kabul edileceği sonuçlar görülecektir. Zira Gelişen Zihin, kendini güncelleyebilme performansını da içererek, engeller karşısında çabalama ve hataları ders almak için bir fırsat olarak görmektedir (Dweck, 2012). Sabit Zihin yapısına sahip bireylerin öğrenme sürecine dair beklentileri daha çok iyi puan ve not elde etmek iken, Gelişen Zihin yapısına sahip bireyler öğrenme hedefleri ile kendini geliştirmek ve hep yeni şeyler öğrenmeyi arzulamaktadır (Dweck & Molden, 2017).

Tablo 1.

Sabit Zihin ve Gelişen Zihin'in Farklı Değişkenlere göre Bakış Açısı

	SABİT ZİHİN	GELİŞEN ZİHİN
Zorluklar	Zorluklardan kaçınır.	Zorlukları kucaklar.
Engeller	Kolayca pes eder.	Aksilikler karşısında direnir
Çabalamak	Sonuç elde etmeyecekse çabalamaz.	Sonuç önemsizdir, çabalamak ustalığa giden yoldur.
Eleştiri	Yararlı da olsa olumsuz eleştirileri dinlemez.	Eleştiriden beslenir.
Başkasının Başarısı	Tehdit altında hissettirir.	İlham ve ders alır.
Sonuç	Potansiyelinin çok altını elde eder ve bir aşamada duraklar.	Özgür irade hisseder ve her zaman daha yüksek hedeflere ulaşır.

(Dweck, 2017; Krakovsky, 2007)

Gelişen Zihin ile ilgili yapılan çalışmalar, psikoloji, eğitim vb. pek çok çeşitli çalışma disiplinlerine yayılmış durumdadır. Gelişen Zihin yapısı üzerine yapılan bir model incelemesi çalışmasına göre bu yapı, okuma becerileri üzerinde doğrudan etkilidir. Öğrenciler Gelişen Zihin yapılarında olumlu ilerleme gösterdikçe, okuma becerileri de artmakta, bu artışın %24'ü öğrencilerin okumaktan keyif almaları ve öğretmenin okumaya teşvik etmesi ile açıklanmaktadır (Altıntaş & Arıcı, 2021). ABD'de ortaokula giden çocuklar üzerinde yapılan bir çalışmaya göre bir saatten az süreli çevrim içi Gelişen Zihin eğitimi ile müdahale edilen çocuklarda düşük başarılı öğrencilerin notlarını iyileştirdiği ve ulusal düzeyde temsili bir öğrenci örnekleminde ileri matematik kurslarına genel kaydın arttığı görülmektedir (Yeager et al., 2019).

Gelişen Zihin Modeli, çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Ana odağı insanın kendi ya da başkasının koyduğu sınırları aşmasıdır. Modelin iç yapısına bakıldığı zaman bazı ana bileşenler ve alt bileşenlerden oluşmaktadır. Bunlar Şekil 1'de tablo halinde gösterilmiştir.

Gelişen Zihin	Bilişsel	Yürütücü İşlevler, Üstbiliş Dikkat
		Henüz'ün Gücü
		Başarısızlık Fırsatı
		Beyin Bir Kastır
	Sosyal	Algılanan Zeka
		Başkasından Öğrenme Tutkusu
		Başkası Tarafından Övülen Çaba
	Davranışsal	Başkaları Tarafından Kimliğin Tanımlanması
		Cesaret
		Motivasyon
		Israr

(Grote et al., 2021)

Şekil 1. Gelişen Zihin Modeli Bileşenleri ve Alt Bileşenleri

Gelişen Zihin, üç ana unsurdan oluşmaktadır. Bunlar bilişsel, sosyal ve davranışsal bileşenlerdir. Bu bileşenlerin alt boyutlarından söz etmek gerekirse, şu şekilde açıklanabilir:

Bilişsel Zihin Gelişiminin Alt Boyutları;

Yürütücü İşlevler: Çalışma belleği, dikkat dağıtıcı unsurları ketleyici kontrol ve esnek dikkat becerisi ile ilişkili genel bilişsel süreçleri kapsayan bir terimdir. Yürütücü işlev becerileri, erken çocukluk döneminde hızla gelişir, okula hazır olma ve erken okul başarısına önemli katkılar sağlar ve dezavantajlı çocuklara yönelik erken eğitim programlarıyla desteklenebilmektedir.

Henüz'ün Gücü: Herhangi bir başarısızlık durumunda bunu “henüz” başılamamış bir durum olarak görme ve kabul etme, bu konuda nasıl başarabilirim, üzerine odaklanma ve yola koyulma şeklinde tanımlanmaktadır.

Başarısızlık Fırsatı: Başarısızlık süreci, kişiye yeni öğrenim ve açılımlar sağlayan, kendi eksikliklerini görme açısından etkileyici bir öğrenim fırsatı sağlamaktadır. Başarısızlığa giden süreci analiz etmek ve bu süreçteki hatalarını fark etmek hiçbir başarı kadar etkili bir öğretmen değildir.

Beyin bir Kastır: Nasıl ki vücudumuzdaki kaslar, düzenli egzersiz ve doğru beslenme süreci ile büyüyor ve gelişiyorsa, aynı şekilde beyin ve zihin yapısı da aktif kullanım ve aktif desteklenme ile gelişip büyüebilmektedir.

Algılanan Zekâ: Zekâ çeşitli etmenlerle analiz edilemeyecek ve sınırlandırılmayacak kadar akışkan ve dinamik bir süreçtir. Algılanan türlerinin çeşitli ölçme araçları ile analiz edilmesi nicel olarak değerlendirme sürecine dâhil olabilir ancak nitelik olarak zihin gelişmeye açıktır ve anlık bulgular sadece o anlık bir algının eseridir. Potansiyel çok daha fazlasını taşımaktadır.

Sosyal Zihin Gelişiminin Alt Boyutları;

Başkasından Öğrenme Tutkusu: Öğrenme sürecinde akran ya da rehber bir öğretici ile birlikte öğrenmenin hazzını yaşayan birey, başkalarının yanında başarısız olmaktan da çekinmez, bu süreçten de ders alır ve kolektif öğrenmeler ile bilgileri pekişmektedir.

Başkası Tarafından Övülen Çaba: Öğrenme sürecinde başarı ya da başarısızlık önemli değildir. Asıl önemli unsur öğrenme akışındaki deneyimler ve bu süreçte bulunan ve denenilen metotların anlamlı zihin akışları oluşturmalarıdır. Şu durumda bireyin başarısı değil öğrenmeye dair çabası takdir edilmelidir. Öğrenmek bir yolculuktur ve nihai amaç öğrenmektir.

Başkaları Tarafından Kimliğin Tanımlanması: Öğrenme sürecinde kendimizi başkasından değil kendi kendimize ilişkin akademik algımızı etkileyen sosyal unsurlarla barışmak ya da onları ortadan kaldırmayı tanımlamaktadır.

Davranışsal Zihin Gelişiminin Alt Boyutları;

Cesaret: Öğrenme sürecinde sonuç ve ödül odağından uzaklaştıkça keşfetme tutkusu daha cesur hale getirmektedir.

Motivasyon: Bir işi başarmak kadar o işle meşgul olma ve bundan keyif alma süreci motivasyonu artırmaktadır.

Israr: Deneme sürecinde herhangi bir yenilgi bireyi umutsuzluğa düşürmemelidir, bilakis ısrarla denemek büyük yenilgileri getirebilir ancak bunların hepsi yeni öğrenmelere kapı açmaktadır.

Okul Öncesinde Gelişen Zihin (Growth Mindset-GM)

Çocukların gelişim alanlarının tümünün desteklenmesi, okul öncesi eğitimin en önemli amaçları arasındadır (Zembat, 2005). Çocukluk dönemiyle ilgili çalışmalarda; 18 yaşına kadar sergilenen okul başarısının % 33'ünün 0–6 yaş aralığında alınan eğitimle ilgili olduğu, 17 yaşına kadar olan bilişsel gelişmenin % 50'sinin 4 yaşına, % 30'unun da 4 yaşından 8 yaşına kadar olan sürede olduğu görülmektedir (Tekiner, 1997). Bu bakımdan incelendiğinde 'gelişen zihin'

ifadesi, erken çocukluk dönemindeki kritik bir aşamayı içinde barındırır. Çünkü tüm alanlarda olduğu gibi bilişsel gelişim açısından da erken çocukluk dönemi oldukça önemlidir. Konuyla ilgili alanyazın incelendiğinde Gelişen Zihin üç temel bileşenden etkilendiği görülmektedir. Bunlar; bilişsel, sosyal ve davranışsal durumlardır (Bahník & Vranka, 2017; Boaler, 2013; Dixon et al., 2017; Orosz et al., 2017; Yettick et al., 2016).

Bilişsel Gelişim

Gelişen Zihin'in ilk bileşeni olan biliş terimi, içsel zihin sürecini tanımlamaktadır. Biliş başlığı altına; dikkat, algı, bellek, okuma ve yazma, problem çözme gibi çok temel beceriler yer almaktadır (Bayhan ve Artan, 2007). Bilişsel gelişim bireylerin durum ya da olayları somut ve soyut olarak nedenleri kavramalarını, mantıklı düşüncelerini, var olan bilgileri yapılandırmalarını sağlamaktadır (Kürkçüoğlu, 2010). Bilişsel gelişimle ilgili kuram ve düşünceler dikkate alındığında özellikle Piaget, Bruner ve Vygotsky'nin çocuğun etrafındaki dünyayı, farklı yaşlarda nasıl gördüğünü ve algıladığını anlatmaya çalıştıkları görülmektedir (Senemoğlu, 2007).

Erken çocuklukta bilişsel gelişimle ilgili olarak önemli araştırmalar yapan bilim insanlarından biri de Piaget'tir. Piaget, bilişsel gelişimi birbirini takip eden dört dönem içinde açıklamaya çalışmıştır. Bilişsel gelişim dönemleri ilerledikçe; çocukların anlama, kavrama ve problem çözme gibi becerilerinde niteliksel ilerlemeler oluşmaktadır (Erden, 2005). Piaget'e göre bebeklikten yetişkinliğe; somut olağanüstü dünya görüşünden soyut bir yapıya, aktif bir benmerkezci görüşten yansıtıcı içselleştirilmiş bilgi moduna geçilmektedir (Peker, 2003).

Piaget'e ek olarak Jerome Bruner de bilişsel gelişimi evrensel bir bakış açısıyla incelemiştir. Bruner'e göre bilişsel gelişim, hayat boyu süregelen bir süreci ifade etmektedir. Bruner bilişsel gelişim evrelerini eylemsel (enactive), imgesel (imaginative) ve sembolik (symbolic) olarak üç başlıkta açıklamıştır (Senemoğlu, 2007).

Son olarak bilişsel gelişimle ilgili olarak Vygotsky de, çocuğun bilişsel gelişiminin oluşmasında yetişkin ve çevre rolünün çok önemli olduğunu vurgulamaktadır. Vygotsky'ye göre, çocuklar yetişkinlerle veya akranları ile iş birliği içinde bulunduğu zamanlarda çocukların bilişsel gelişimleri beslenir. Bununla birlikte bilişsel gelişim, başkaları tarafından düzenlenen tutum ve davranışlardan, bireyin öz düzenlemesini kendisinin yaptığı bir aşamaya doğru ilerleme gösterir (Bayhan ve Artan, 2007). Vygotsky'e göre çocukların bilişsel gelişimlerinde iki yaşına kadar "doğal çizgi" söz konusudur. Ancak iki yaşından sonra doğal çizginin etkisi azalır ve yerine "kültürel çizgi" gelir. Bu bakımdan bireylerin zihni yalnızca kendileri tarafından gerçekleştirilen keşiflerin bir sonucu olarak değil aynı zamanda çevreden edindiği bilgi ve kavramsal imgeler de gelişir (Ergün ve Özsüer, 2006).

Sosyal Beceri

Gelişen Zihin'in bilişsel yönünün ardından sosyal yönü gelmektedir. Sosyal beceri gelişimi, çocuğun doğumundan itibaren başlayan ve hayatının sonuna kadar devam eden oldukça geniş bir aralığı kapsamaktadır. Öğrenme hayat boyu devam eder ve bununla birlikte sosyal beceri gelişimi, göz ardı edilemeyecek kadar kritik bir önem taşımaktadır. Her bireyin yaşam boyunca kazanması gereken sosyal becerilerin zamanında kazanılmaması ya da eksik kazanılması, sonraki yaşam sürecine olumsuz etkiler oluşturabilir.

Sosyal beceriler hem sözel hem de sözel olmayan davranışları bünyesinde barındıran, bireylerin olumlu, yapıcı davranışları başlatmasını, bu davranışları sürdürmesini ve bulunduğu sosyal ortama uygun tepkiler vermesini sağlayan davranışları temsil etmektedir (Yiğit ve Yılmaz, 2011; Gülay ve Akman, 2009). Sosyal beceriler, herhangi yaş fark etmeksizin toplumu oluşturan her birey için, tüm sosyal alanlarda; okul, oyun ortamı, iş dünyası vb. kişilerin hayatını pozitif yönde etkileyerek olumlu iletişim kurmasına, başarılı ve mutlu olmasına katkı sağlayacak davranış biçimleridir (Sevinç, 2005; Stanley, 2010). Sosyal becerilerin, sosyal etkileşimlerde önemli bir etken olduğu ve çevredeki diğer insanlarda onay almayı sağlayan davranışlar olduğu görülmektedir. Aslında Gelişen Zihin'in sosyal alt temalarında yer alan; başkasından öğrenme tutkusu, başkası tarafından övülen çaba ve başkaları tarafından kimliğin tanımlanması tam da bununla ilgilidir.

Çocukluk dönemi, sosyal gelişimin en yoğun ve kalıcı olduğu dönem olarak bilinmektedir. Bu bağlamda fiziksel çevre ile birlikte sosyal çevreye de uyum sağlamaya çalışan çocuklar için sosyal ihtiyaçlar giderilmesi gereken önemli bir ihtiyaçtır (Atay, 2005). Dünyaya geldikleri andan itibaren var oldukları toplumun bir ferdi olan çocuklar için sosyal yaşam oldukça önemlidir (Bak, 2011). Gözlem yetenekleri aracılığıyla çevrelerinde olup bitenin farkında olan çocuklar buna göre kendi yaşamlarını şekillendirirler. Sosyalleşen çocuklar içerisinde bulunduğu sosyal çevrenin tutum, düşünce ve davranışlarını içselleştirerek o toplumda yer edinmiş bir kişi durumuna gelirler (Selçuk, 2010). Bu bakımdan sosyal becerilerin çocuğun hayatında yer alan diğer insanlardan etkilenme yoluyla, öğrenerek kazandığı ve sosyal yeterliliğin bir parçası olduğu dile getirilebilir (Tagay, vd., 2010).

Davranışsal Süreçler

Cesaret

Son olarak Gelişen Zihin'i etkileyen davranışsal süreçler vardır. Davranışsal süreçler cesaret, motivasyon ve ısrar konularıyla ilgilidir (Grote, et al., 2021). Bunlardan cesaret görmek, söylemek, karar vermek, harekete geçmektir (Labbe & Puech, 2017). Cesaret ile korku birbirleriyle var olan duygulardır. Korktuğumuzda yapılan seçimlerimize göre cesaretimiz de ortaya çıkar. Korku zihin açısından oldukça güçlü bir duygudur. Bu nedenle korku, zihnin de beynin de merkezindeki duyguların başında gelir. Zihnimiz ve beynimizin çalışması bakımından korkunun gücünü düşündüğümüzde özellikle “dondurucu” ve “tutuklaştırıcı” etkilerine şahit olabiliriz (Yazgan, 2018). Korku genellikle, risk veya tehditle karşılaşıldığında organizmayı uyarır ve durum karşısında yanıt verme ve uyum sağlama konusunda organizmayı harekete geçirir. Korku kaynağı yetişkinlerde daha belirgin iken çocuklardaki korkuyu anlamak oldukça zordur. Bu bağlamda korkunun ortaya çıkışı; çevre şartlarına, uyarana, deneyimlereanlık duygu durumuna göre değişebilir. Bununla birlikte çocukların korkularının zekâ, cinsiyet (erkeklerle oranla kızlarda daha fazla), ailenin ekonomik durumu, sosyo-kültürel çevre, fizyolojik şartlar, mizaç gibi etkenlerden etkilendiği bilinmektedir (Yavuzer, vd., 2006).

Motivasyon

Gelişen Zihin'i etkileyen davranışsal süreçlerden bir diğeri ise motivasyondur (Grote, et al., 2021). Çocuklar yapı itibarıyla aktif, sorgulayıcı, meraklı, öğrenme, araştırma ve keşfetme gibi temel becerileri kazanmaya istekli doğal bir motivasyon ile dünyaya gelir. Bu doğal motivasyon onların öğrenmelerine ve buldukları doğal ya da doğal olmayan ortamlara uyum sağlamlarını kolaylaştırır. Çocuklardaki bu doğal motivasyon aynı zamanda çocuğun ilgi

alanlarını da ortaya çıkararak çocukların sosyal-duygusal-motor ve bilişsel alanlarda çok yönlü gelişimlerine önemli katkılar sağlamaktadır (Topçu, 2015). Çocukta motivasyonun ve becerinin birlikte bulunması, etkinliklerin yönünü, etkinliklere harcanan çaba miktarını ve stresli olaylardaki azmini etkileyebilmektedir (Bandura, 1977).

Motivasyon; istek, arzu, ihtiyaç, dürtü ve ilgiyi içinde barındırmaktadır (Güney, 2012). İçsel motivasyonu olan çocukların, yaptıkları işten daha fazla keyif aldıkları, sürekli bir amaca ulaşmak için çaba gösterdikleri ve bu durumun onları mutlu ettiği, yaşamlarında başarıyı hedefleyen ve getiren belirli ilkelerinin olduğu bilinmektedir. İçsel motivasyon aynı zamanda uyumu da kolaylaştırır. Yani içsel motivasyona sahip çocuklar buldukları sosyal çevreye dışsal motivasyona sahip çocuklardan daha kolay uyum sağlamaktadır (Özbey, 2018). Bu aslında doğrudan Gelişen Zihin ile ilgilidir. Gelişen Zihin'e sahip birey motivasyonu yüksektir, değişime daha açıktır ve daha uyumludur. Bununla birlikte içsel motivasyonu yüksek çocuklar, öğrenmeye istekli, başarılı, zorluklardan pes etmeyen, ısrarcı, heyecanlı, farklı yol, yöntem ve stratejilerden yararlanırlar (Topçu, 2015). Okul öncesi dönemde içsel motivasyonun gelişim sürecinde genetik faktörlerin yanında çocuğun bulunduğu sosyal çevre ve aile gibi çevresel etmenler de kritik önem taşır. Motivasyonun temelini oluşturan güven, özerklik ve girişimcilik duygularının oluşumu öncelikle sağlıklı ve güvenle kurulan aile ilişkileriyle mümkün olacaktır (Özkan, 2014).

Israr

Gelişen Zihin'i etkileyen davranışsal süreçlerden bir diğeri ise ısrardır (Grote, et al., 2021). Aslında cesaret ve motivasyon beraberinde ısrarcı olmayı getirebilir. Bandura'ya (1995) göre, insanların öz-yeterlik inançları, olay ya da durumlara karşı algıları, güdülenmeleri ve uygulama başarılarını farklı şekillerde etkilemektedir. İnsanların motivasyon seviyeleri, duyuşsal durumları ve davranışları nesnel olarak durumun ya da olayın ne ile ilgili olduğundan çok; inandıklarıyla ilgili olduğu bilinmektedir. Bu bağlamda öz-yeterlik algısı yüksek olan kişilerin bir işi başarmak için büyük emek harcadıkları, birtakım olumsuzluklar karşısında kolayca pes etmedikleri, ısrarcı ve sabırlı oldukları görülmektedir.

Okul Öncesi Dönemde Gelişen Zihin (Growth Mindset-GM)'in Desteklenmesi

Okul öncesi dönem her beceri de olduğu gibi 21. yy. becerilerinin geliştirilmesi açısından da oldukça kritik bir dönemdir. Bununla birlikte 21. yy. becerilerinden özellikle esneklik ve uyum, yaratıcılık, eleştirel düşünme, liderlik ve sorumluluk gibi temel becerilerinin ortaya çıkması ve gelişmesi açısından da bireyler Gelişen Zihin'e ihtiyaç duymaktadır. Çünkü Gelişen Zihin ile birlikte bireyler, yeniliklere açık hale gelebilecek, yeni ortam ve zamana ayak uydurabilecek ve sürekli bir gelişim bilincinin içinde olacaktır. Bu bağlamda bu konuda toplumun tümünde kolektif bir bilincin oluşması gerekmektedir. Yani Gelişen Zihin'in ortaya çıkması ve geliştirilmesi sadece ailelere, öğretmenlere veya sosyal çevreye bırakılacak bir durum değildir. Bunun aksine Gelişen Zihin; bütünsel bakılarak aile, okul, sosyal çevre ve toplumsal unsurlar ile bir bütün olarak ele alınmalı ve kolektif olarak desteklenmelidir.

Gelişen Zihin yapısını teşvik etmek ve yaygınlaştırmak kritik bir önem taşımaktadır. Örneğin bir başarısızlık sonrasında "Çok hata yaptın, senden daha iyisini beklerdim" cümlesi yerine "Kullandığın yöntem istediğin etkiyi yaratamamış görünüyor, acaba başka hangi yöntemleri deneyebilirsin ve ben sana nasıl destek olabilirim?" cümlesi daha motive edici ve destekleyici niteliktedir. Bir başka önemli unsur da, kişinin zekâ ve yeteneğine yönelik yapılan

övgü ve yergiler, Sabit Zihin anlayışının bir eseridir. Gelişen Zihin yapısı ise zihni beslemek adına geçen sürece, harcanan efora, yapılan seçimlere ve kullanılan yöntemlere odaklanmaktadır.

Aileler çocuklarını beslenmesi, barınması, korunması ve öğrenmesi yönünde destekler. Bu destekler genel olarak gözle görülür fiziksel denebilecek desteklerdir. Bunun yanında ailelerin, çocuğa karşı ilgili, sevgi dolu ve şefkatli olması, fikirlerine saygılı olması, gereksinimlerini yerinde ve vaktinde karşılamasıyla çocukta güven duygusunun temeli oluşmaktadır (Aktürk, 2015). Bunlarda genel olarak sosyal, duygusal ve zihinsel gelişimi açısından önemlidir. Bu bağlamda, bireylere daha ilk çocukluktan itibaren sorumluluklar verilerek, yaratıcılıkları desteklenerek, girişimcilikleri engellenmeyerek kısacası “yapabilirim” düşünce yapısı çocuklara aşılınarak Gelişen Zihin desteklenebilir. Aile içerisinde ve okulda küçük sorumluluklar vererek, bir konu ya da duruma yönelik fikri sorularak ve en önemlisi de birey olduğu için saygı duyularak, küçümsenmeyerek çocuklardaki Gelişen Zihin desteklenebilir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Yeni yüzyılda okul öncesi ve temel eğitim dönemlerindeki eğitim anlayışlarında esneklik ön plandadır, ancak bu esneklik eğitim akışında esneklik olarak sınırlı anlaşılmaktadır. Oysa bilişsel bir esneklik de Sabit Zihin yapısından bireyleri uzaklaştırarak, öğrenme sürecinde zorlukları kucaklamaları, öğrenmek için çaba göstermeleri ve öğrenmek için gerekli zamanın tanınması açısından büyük önem taşımaktadır.

Bireylerin temel yaşam becerileri odağında öğrenme süreç becerilerinde ödül ihtiyacı duymadan öz-motivasyon ve dışsal-motivasyon başarının anahtarı olacaktır. Birey, Gelişen Zihin düşünme stilini benimsediği takdirde her konuda öz düzenleme yoluyla zorluklarla başa çıkma eğilimi gösterecektir. Birey, bilgi akışında sonuç odağından, ödül beklentisinden sıyrılarak, yeni bilgiler ışığında yeni ufuklar arayacak ve yeni öğrenme yolculuklarına çıkarak öğrenmenin ve sınırların ortadan kalkmasının hazzını yaşayacaktır.

Gelişen Zihin'in gelişimi için aile, okul, çevre ve toplum olarak kolektif bilince ihtiyacımızın olduğu net bir şekilde görülmektedir. Yani sadece anne babalara, öğretmenlere ya da toplumun bir kesimine bu görev yüklenerek çocuklarımızın Gelişen Zihin'lere sahip olmasını sağlamamız pek mümkün gözüküyor. Bu bağlamda araştırmacılar, Gelişen Zihin yapısı üzerine çocukların ve gençlerin temel yaşam becerileri, 21.yy. becerileri, bilişsel, davranışsal ve sosyal gelişimleri üzerindeki etkilerini ve akademik başarılarına etkilerini araştıran çalışmalar yaparak, alanyazına katkı sağlayabilirler. Bu konuda alanyazında sınırlı çalışma bulunmakta olup, yapılacak durum tespiti ve deneysel çalışmalar bilim dünyasına büyük katkıda bulunacak ve Sabit Zihin - Gelişen Zihin becerilerinin farkını ve Gelişen Zihin'in birey üzerindeki etkisinin daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır.

Çıkar Çatışması Bildirimi

Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Etik Kurul Kararı

Bu araştırma derleme bir çalışmadır. Katılımcılarını insanlar ya da herhangi canlı bir varlık oluşturmamaktadır. Bu nedenle etik kurul ihtiyacı doğmamıştır.

Kaynakça/References

- Aktürk, F. M. (2015). *Çocukları okul öncesi eğitime devam eden (5 yaş grubu) ebeveynlerin ana-baba tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Altıntaş, Ö. & Arıcı, Ö. (2021). Gelişen zihin yapısının okuma becerilerine içsel ve dışsal motivasyon kaynakları bağlamında etkisinin aracılık modelleriyle incelenmesi: PISA 2018 Türkiye örneği. *Ulusal Eğitim Akademisi Dergisi (UEAD)*, 5(2), 299-317.
- Atay, M. (2005). *Çocukluk döneminde gelişim*. Ankara: Kök Yayıncılık
- Bahník, Š., & Vranka, M. A. (2017). Growth mindset is not associated with scholastic aptitude in a large sample of university applicants. *Personality and Individual Differences*, 117, 139-143.
- Bak, M. (2011). *Çocuk gelişimi*. İstanbul: Cinius Yayınları.
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Towards a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2), 191-215.
- Bandura, A. (1995). *Manual for the construction of self-efficacy scales*. Unpublished manuscript, Stanford University.
- Bayhan, P. ve Artan İ., (2007). *Çocuk gelişimi ve eğitimi*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Boaler, J. (2013). Ability and mathematics: The mindset revolution that is reshaping education. *FORUM*, 55(1), 143-152.
- Boylan, F., Barblett, L., & Knaus, M. (2018). Early childhood teachers' perspectives of growth mindset: Developing agency in children. *Australasian Journal of Early Childhood*, 43(3), 16-24.
- Brookhart, S. M. (2010). *How to assess higher-order thinking skills in your classroom*. ASCD.
- Cain, K. M. , & Dweck, C. S. (1995). The relation between motivational patterns and achievement cognitions through the elementary school years. *Merrill-Palmer Quarterly*, 41(1), 25–52. Retrieved from www.jstor.org/stable/pdf/23087453.pdf?seq=1#page_scan_tab_contents.
[Google Scholar](https://scholar.google.com/)
- De Bono, E. (2017). *Six Thinking Hats: The multi-million bestselling guide to running better meetings and making faster decisions*. Penguin uk.
- Dixson, D. D., Robberson, C. C. B., & Worrell, F. C. (2017) Psychosocial keys to African American achievement? Examining the relationship between achievement and psychosocial variable in high achieving African Americans. *Journal of Advanced Academics*, 28(2), 120-140.
- Doidge, N. (2007). *The brain that changes itself: Stories of personal triumph from the frontiers of brain science*. Penguin.
- Dweck, C. (2015). Carol Dweck revisits the growth mindset. *Education Week*, 35(5), 20-24.
- Dweck, C. (2016). What having a “growth mindset” actually means. *Harvard Business Review*, 13, 213-226.
- Dweck, C. (2017). *Mindset-updated edition: Changing the way you think to fulfil your potential*. Hachette UK.

- Dweck, C. S. (2012). Mindsets and human nature: promoting change in the Middle East, the schoolyard, the racial divide, and willpower. *American Psychologist*, 67(8), 614.
- Dweck, C. S., & Molden, D. C. (2017). Their impact on competence motivation and acquisition. In *Handbook of competence and motivation: Theory and application* (Vol. 2, pp. 135-154). Guilford Press.
- Dweck, C. S., Chiu, C. Y., & Hong, Y. Y. (1995). Implicit theories and their role in judgments and reactions: A word from two perspectives. *Psychological inquiry*, 6(4), 267-285.
- Erden, M., (2005). *Gelişim ve öğrenme*, Ankara: Arkadaş Yayıncılık.
- Ergün, M. ve Özsüer S., (2006). Vygotsky'nin yeniden değerlendirilmesi, , <https://acikerisim.aku.edu.tr/xmlui/handle/11630/3614> adresinden 10 Şubat 2022 tarihinde alınmıştır.
- Grote, K. S., Russell, E. E., Bates, O., & Gonzalez, R. (2021). Bilingual cognition and growth mindset: A review of cognitive flexibility and its implications for dual-language education. *Current Issues in Education*, 22(2). <http://cie.asu.edu/ojs/index.php/cieatasu/article/view/1958>
- Grote, K. S., Russell, E. E., Bates, O., & Gonzalez, R. (2021). Bilingual cognition and growth mindset: A review of cognitive flexibility and its implications for dual-language education. *Current Issues in Education*, 22(2). <http://cie.asu.edu/ojs/index.php/cieatasu/article/view/1958>
- Gülay, H. ve Akman, B. (2009). *Okul öncesi dönemde sosyal beceriler*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Güney, S. (2012). *Örgütsel davranış*. Ankara: Nobel.
- Koçak, N. (2001). Erken çocukluk döneminde eğitim ve Türkiye'de erken çocukluk eğitiminin durumu. *Milli Eğitim Dergisi*, 151.
- Krakovsky, M. (2007). The effort effect. *Stanford Magazine*, 36(2), 46-52.
- Kutlu, Ö., & Altıntaş, Ö. (2021). Psikolojik Ölçmelerin Kısa Tarihi ve 21. Yüzyılda Sınıf İçi Durum Belirleme Anlayışı. *Trakya Eğitim Dergisi*.
- Kürkçüoğlu, B. Ü., (2010). 0-6 yaş arası çocukların temel gelişimsel özellikleri: Bilişsel gelişim ve dil gelişimi, İ. H. Diken (Ed.), *Erken çocukluk eğitimi içinde*, Ankara: Pegem Yayınları.
- Labbe, B. & Puech, M. (2017). *Cesaret ve korku. Çıtır Çıtır Felsefe Serisi*. (A. Aslan, Çev.). İstanbul: Günışığı Kitaplığı
- Orosz, G., Péter-Szarka, S., Bóthe, B., Tóth-Király, I., & Berger, R. (2017). How not to do a mindset intervention: Learning from a mindset intervention among students with good grades. *Frontiers in Psychology*, 8, Article 311.
- Özbey, S. (2018a). Okul öncesi dönem çocuklarında motivasyon ve öz düzenleme becerileri üzerine bir inceleme. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(65), 26-47
- Özkan, T. (2014). *Çocuğu okul öncesi eğitim kurumuna devam eden babalara uygulanan baba katılım programının baba-çocuk ilişkisi üzerine etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Selçuk, Z. (2010). *Eğitim psikolojisi*. (19. Basım). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Senemoğlu, N. (2007). *Gelişim öğrenme ve öğretim (kuramdan uygulamaya)*. İstanbul: Gönül Yayınevi

- Sevinç, M. (2005). *Kendine güven ve başarı*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Sheridan, S. , Edwards, C. , Marvin, C. , & Knoche, L. (2009). Professional development in early childhood programs: Process issues and research needs. *Early Education and Development*, 20(3), 377–401. <https://doi.org/10.1080/10409280802582795>
- Stanley, M. (2010). *Çocuk ve beceri*. İstanbul: Ekinoks Yayıncılık.
- Sternberg, R. J. (2005). Creativity or creativities?. *International Journal of Human-Computer Studies*, 63(4-5), 370-382.
- Tagay, Ö., Baydan, Y. ve Voltan Acar, N. (2010). “Sosyal beceri programının (BLOCKS) ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin sosyal beceri düzeyleri üzerindeki etkisi”. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 2(3), 19-28.
- TDK - Türkçe Sözlük (2005), Ankara: TDK Yayınları
- Tekiner, Ö. (1997). *Okulöncesi eğitiminde yeni yaklaşımlar. Okulöncesi Eğitim Sempozyumu* (30–31 Mayıs 1996, Ankara). Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Topçu, S. (2015). *Üstün ve normal zihin düzeyine sahip öğrencilerde içsel-dışsal motivasyon ve benlik saygı düzeyi arasındaki ilişki*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Yavuzer, Y. Demir, Z. ve Çalışkan, M. (2006). *Eğitim psikolojisi gelişim ve öğrenme*. (2. bs.). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Yazgan, Y. (2017). *Çocuğu cesaretlendirmek için neler yapılabilir?*. İnternet: <https://hthayat.haberturk.com/anne-ve-cocuk/cocuk/haber/649638-cocugucesaretlendirmek-icin-neler-yapilabilir>. Erişim tarihi: 10 Şubat 2022.
- Yeager, D. S., Hanselman, P., Walton, G. M., Murray, J. S., Crosnoe, R., Muller, C., & Dweck, C. S. (2019). A national experiment reveals where a growth mindset improves achievement. *Nature*, 573(7774), 364-369.
- Yettick, H., Lloyd, S., Harwin, A., Riemer, A., & Swanson, C. B. (2016). Mindset in the classroom: A national study of K-12 teachers. *Editorial Projects in Education*. <https://www.edweek.org/ew/projects/mindset-in-the-classroom-a-national-study.html>
- Yiğit, R. ve Yılmaz, H. (2011). “İlköğretim II. kademe öğrencilerinin sosyal beceri düzeyleri ile benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi”. *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi* 31, 335-347.
- Zembat, R. (2005). *Okul öncesi eğitimde güncel konular*. İstanbul: Morpa.

İletişim/Correspondence

Arş. Gör. Dr. Vakkas YALÇIN
yalcinvakkas@gmail.com
Arş. Gör. Hızır DİNLER
hizirdinler@kilis.edu.tr